

صور تجلسه شورای عالی

شماره جلسه: ۴/۹

تاریخ: ۱۳۸۹/۹/۱۶

ساعت شروع: ۷:۰۰ الی ۹:۰۰

شماره صفحه: ۱ از ۴

حاضرین: کلیه اعضا و با حضور آقایان محمدرضا مقدسی (ناظر شورای بورس و اوراق بهادار)، دکتر سیدرحمتا... اکرمی (ناظر وزارت امور اقتصادی و دارایی)، لطفعلیان (رئیس هیات عالی نظارت)، ملک آرای (دبیرکل)، محمد حجی (عضو هیئت مدیره)، ارباب سلیمانی (عضو هیئت مدیره).
غایب: آقای بزرگ اصل

۱. ادامه بررسی مصوبه مورخ ۱۶ آبان ماه ۱۳۸۹ هیات محترم وزیران در خصوص اصلاح تبصره ۳ بند "ز" آئین نامه تعیین صلاحیت حسابداران رسمی.

خلاصه مذاکرات و مصوبات:

پس از تبریک روز حسابدار و تسلیت ایام محرم، توسط جناب آقای جهانبانی، شورای عالی وارد دستور جلسه گردید.

مصوبه مورخ ۱۳۸۹/۸/۱۶ هیئت دولت مبنی بر اصلاح تبصره ۳ بند "ز" آئین نامه تعیین صلاحیت حسابداران رسمی و چگونگی انتخاب آنان "مورد بررسی و تبادل نظر قرار گرفت و پس از استفاده از نظرات جناب آقای دکتر اکرمی نماینده محترم وزیر امور اقتصادی و دارایی، پیشنهادهای جناب آقایان نادریان، نیکوکار و جمشیدی فرد در این خصوص مورد بحث و بررسی قرار گرفت و مطالب زیر به تصویب شورای عالی رسید و مقرر شد مصوبات مزبور طی مکاتبه برای وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی ارسال شود.

ماده واحده "استفاده از خدمات تخصصی و حرفه ای حسابداران ذیصلاح بعنوان حسابدار رسمی" با هدف "اعمال نظارت مالی بر واحدهای تولیدی، بازرگانی و خدماتی و حصول اطمینان از قابل اعتماد بودن صورتهای مالی واحدهای مزبور در جهت حفظ منافع عمومی، صاحبان سرمایه و دیگر اشخاص ذیحق و ذینفع" در سال ۱۳۷۲ به تصویب مجلس محترم شورای اسلامی رسید و تنظیم امور و اعتلای حرفه حسابداری و حسابرسی و نظارت بر کار حسابداران رسمی را به عهده جامعه حسابداران رسمی ایران واگذار نمود.

با تصویب "آیین نامه تعیین صلاحیت حسابداران و چگونگی انتخاب آنان" در سال ۱۳۷۴، شرایط احراز عنوان حسابدار رسمی تعیین گردید که به موجب آن علاوه بر لزوم برخورداری از شرایط عمومی، شرایط اختصاصی شامل داشتن مدرک تحصیلی مرتبط، داشتن حداقل ۶ سال سابقه کاری (با امکان معادل سازی نیمی از مدت مزبور) و موفقیت در آزمونهای مهارت حسابداری و حسابرسی و قوانین و مقررات، قواعد لازم الاجرای برگزیده شدن حسابدار رسمی تعیین گردید.

از آنجاکه این نخستین بار بود که پس از پیروزی انقلاب اسلامی عنوان حسابدار رسمی احراز می شد و امکان برگزاری آزمونهای مهارت پیش از تصویب اساسنامه جامعه حسابداران رسمی که در سال ۱۳۷۸ به تصویب رسید، وجود نداشت، استثنائاً اولین حسابداران رسمی در دو گروه زیر به تجویز تبصره های ۲ و ۳ بند "ز" ماده ۳ آئین نامه فوق الذکر بدون گذراندن آزمونهای مهارت تعیین شدند:

۱. اشخاص حقیقی (مدیران حسابرسی بخش خصوصی احراز صلاحیت شده توسط هیأت عالی نظارت سازمان حسابرسی در سطح مدیر) و مدیران سازمان حسابرسی که تا تصویب اساسنامه و تشکیل جامعه حسابداران رسمی تأیید شدند.
۲. مدیران دستگاه های اجرایی که بعد از پیروزی انقلاب اسلامی تا تاریخ تصویب آیین نامه (سال ۱۳۷۴) حداقل ۱۰ سال در ارتباط با امور حسابرسی، مالی و محاسباتی و مالیاتی تصدی داشته و به تشخیص هیأت و مشروط به داشتن سایر شرایط ظرف ۶ ماه (دوره متعارف در نهادهای حرفه ای تازه تأسیس) درخواست خود را به دبیرخانه هیأت ارائه داده بودند.

صور تجلسه شورای عالی

شماره جلسه: ۴/۹

تاریخ: ۱۳۸۹/۹/۱۶

ساعت شروع: ۷:۰۰ الی ۹:۰۰

شماره صفحه: ۲ از ۴

حاضرین: کلیه اعضاء و با حضور آقایان محمدرضا مقدسی (ناظر شورای بورس و اوراق بهادار)، دکتر سیدرحمتا... اکرمی (ناظر وزارت امور اقتصادی و دارایی)، لطفعلیان (رئیس هیات عالی نظارت)، ملک آرای (دبیر کل)، محمد حجی (عضو هیئت مدیره)، ارباب سلیمانی (عضو هیئت مدیره).
غایب: آقای بزرگ اصل

براساس مقررات تبصره های مزبور طی سال های ۱۳۷۴ تا ۱۳۸۱ (قبل از شروع فعالیت جامعه) درخواست های کلیه افراد متقاضی توسط هیأت تشخیص صلاحیت بررسی شد و نهایتاً صلاحیت تعداد ۷۵۹ نفر از حساببران با رده مدیر (تبصره ۲) و ۲۸۰ نفر از مدیران دستگاه های اجرایی (تبصره ۳) تایید گردید و سپس جامعه حسابداران رسمی ایران با همین تعداد عضو براساس اساسنامه مصوب آغاز به کار کرد. توضیحاً تمامی ۷۵۹ نفر مدیران سازمان حسابرسی و اشخاص حقیقی همکار سازمان حسابرسی طبق ضوابط آن سازمان آزمون مهارت را در مقاطع مختلف ارتقاء حرفه ای خود گذرانده بودند بترتیبی که معافیت آنها از آزمون تنفیذ و تأیید آزمون های برگزار شده توسط سازمان حسابرسی تلقی گردید. لذا تنها گروه معاف شده از آزمون عملاً مدیران دستگاه های اجرایی مشمول تبصره ۳ آیین نامه بودند که توجیه ورود آنها اشتغال به مسئولیت های دولتی حسب احساس تکلیف مقاطع سال های اولیه انقلاب اسلامی بود که در عین حال این اشخاص عمده دارای سابقه کاری حسابرسی در رده های بالا در شرکت سهامی حسابرسی و بخش خصوصی در قبل و اوایل انقلاب اسلامی بوده اند.

پس از گذشت ۹ سال از تشکیل جامعه حسابداران رسمی و وفق تبصره یک بند "ز" ماده ۳ آیین نامه تعیین صلاحیت حسابداران رسمی هر ساله آزمون های مهارت توسط هیأت تشخیص برگزار و تعداد ۸۰۵ نفر (به استثنای آزمون مورخ ۱۳۸۹/۰۹/۱۵) با قبولی در آزمون های مهارت به اعضای جامعه حسابداران رسمی اضافه شده اند. با وجود چنین سابقه ای، متأسفانه هیأت محترم وزیران دوره پذیرش بدون آزمون در نهادهای حرفه ای تازه تأسیس را مدنظر قرار نداده و برخلاف اهداف ماده واحده مجدداً مبادرت به برقراری معافیت دائم مدیران دستگاه های اجرایی از آزمون حرفه ای و جاری نمودن استثنای مندرج در تبصره ۳ نموده است که موجب نارضایتی اعضا و افرادی گردیده که در سال های اخیر با تحمل سختی ها به کسب دانش حسابداری و حسابرسی، قوانین و مقررات و مطالعه و به روز رسانی معلومات خود جهت موفقیت در آزمون های مهارت و در عین حال تکمیل سابقه حسابرسی مبادرت نموده اند.

نظر به اینکه وظیفه تعیین خط مشی جامعه حسابداران رسمی توسط هیات محترم وزیران به رکن شورای عالی محول شده است. یقیناً در صورت نظرخواهی، شورای عالی تکلیف خود میداند که دیدگاه جامعه و اعضا را نسبت به پیشنهاد اصلاحی به اطلاع وزارت محترم امور اقتصادی و دارایی برساند، لیکن متأسفانه در فرآیند تصویب مصوبه اخیر نظر جامعه حسابداران رسمی که برخی از ارکان آن منتخب وزیر محترم امور اقتصادی بوده و اعضای آن حسابداران سوگند خورده مورد وثوق آن وزارت محترم در بخش های مالیات و بازار سرمایه می باشند، اخذ نشده است. به اعتقاد شورای عالی اصلاحیه اخیر در تحقق هدف تشکیل جامعه مبنی بر تنظیم امور و اعتلای حرفه حسابداری و حسابرسی کشور و نظارت حرفه ای بر کار حسابداران رسمی اختلال ایجاد می کند. لذا بخشی از اشکالات و اثرات منفی آن به شرح زیر مشخص گردید:

۱. با عنایت به مفاد ماده واحده، اعمال نظارت مالی و حصول اطمینان از قابل اتکا بودن صورت های مالی در سطح بنگاه های اقتصادی خصوصاً شرکتها، در راستای انتخاب حسابدار رسمی، ارائه خدمات تخصصی و حرفه ای با محوریت حسابرسی صورتهای مالی توسط قانونگذار تصریح شده است. نظرباینکه گزارشگری مالی در سطح بنگاههای مزبور براساس استانداردهای حسابداری و اظهار نظر نسبت بر گزارشهای مزبور بمنظور اطمینان معقول از کشف تحریفهای با اهمیت ناشی از تقلب و اشتباه طبق استانداردهای حسابرسی مصوب مجمع عمومی سازمان حسابرسی (به ریاست وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی) و همچنین حسابرسی مالیاتی در انطباق با قانون مالیات های مستقیم و پیروی از

صور تجلسه شورای عالی

شماره جلسه: ۴/۹

تاریخ: ۱۳۸۹/۹/۱۶

ساعت شروع: ۷:۰۰ الی ۹:۰۰

شماره صفحه: ۳ از ۴

حاضرین: کلیه اعضا و با حضور آقایان محمدرضا مقدسی (ناظر شورای بورس و اوراق بهادار)، دکتر سیدرحمتا... اکرمی (ناظر وزارت امور اقتصادی و دارایی)، لطفعلیان (رئیس هیات عالی نظارت)، ملک آرابی (دبیر کل)، محمد حجی (عضو هیئت مدیره)، ارباب سلیمانی (عضو هیئت مدیره).
غایب: آقای بزرگ اصل

مقررات مربوط با رعایت اصول و ضوابط و استانداردهای حسابداری (مشروط به صدور قبلی گزارش حسابرسی صورتهای مالی) صورت میگیرد و انجام وظیفه بازرس قانونی بموجب قانون تجارت و سایر مقررات مربوطه با اجرا درمیآید، بنابراین ضمن احترام به تجربیات و صلاحیت های مدیران دستگاه های اجرایی، بدلیل تفاوت ماهوی سازوکارهای کنترلی، نظارتی و بازرسی در حوزه فعالیت دولت و دستگاه های اجرایی مربوطه از طریق سازمانها و مراجع اختصاصی در مقایسه با بنگاههای اقتصادی و شرکتهای نه تنها اولویت خاصی برای مدیران موضوع مصوبه اخیر نمیتوان قائل شد، بلکه بر الزام برگزاری آزمون و برخورداری از سابقه حسابرسی در بنگاه های هدف قانونگذار باید تأکید ویژه نمود.

۲. با نظر به محیط هدف قانونگذار (واحدهای تولیدی، بازرگانی و خدماتی) از وضع ماده واحده مصوبه اخیر از جهات زیر به نفع مدیران دستگاههای اجرایی تبعیض آمیز است؛ یک- کسانی که در محیط غیر از موضوع ماده واحده اشتغال دارند برآنکه سالها در محیط مستقل حرفه ای و حسابرسی فعالند برتری داده شده اند، دو- اشخاص مزبور برخلاف دیگر متقاضیان ورود، از آزمون های مهارت معاف می شوند و سوم- سمت شغلی در دستگاه اجرایی بر دانش تخصصی برای تصدی به امور حرفه ای در سایر بخشها اولویت داده می شود. از آنجاکه صلاحیت حرفه ای شامل دوجز مهم تجربه حسابرسی و دانش حرفه ای از طریق آموزشهای مستمر و آزمونهای مربوطه حاصل میگردد، چنین روش نامنطبق با اصول و ضوابط حرفه ای، همواره ایراداتی چون ناتوانی دانشی و تخصیص امتیاز ویژه به عده ای خاص را مطرح خواهد نمود. بنابراین تجویز مجدد استثنا بر استثنائات زمان تأسیس تشکل حسابداران رسمی ضمن ایجاد اختلال در وظیفه کلیدی هیأت تشخیص صلاحیت حسابداران رسمی در مورد برگزاری آزمونهای مهارت به عنوان قاعده پذیرش اعضا، مغایر حقوق اساسی، مخالف قصد قانونگذار و مورد شکایت اعضاست.

۳. نظر به اینکه وجود تجارب کاملاً حرفه ای در حسابرسی صورت های مالی و بکارگیری درست اصول و موازین حسابرسی امری اجتناب ناپذیر است تا بتوان بر پایه چنین رسیدگی ها از "قابل اتکاء بودن صورت های مالی بنگاه ها" برای تصمیم گیری ها استفاده نمود، بی تردید تفویض چنین مسئولیتی به اشخاصی که به هر دلیل نتوانسته اند با کار در زمینه حسابرسی صورتهای مالی تجارب لازم را کسب کنند، احاطه خود را به اصول و موازین حسابرسی افزایش دهند و بعضاً از عهده آزمونهای مهارت حرفه ای برنیاورند، منجر به کاهش کیفیت کار حسابرسی در جهت حصول اطمینان از قابل اعتماد بودن صورت های مالی بنگاه ها به عنوان مبنای اصلی تصمیم گیری خواهد گردید.

۴. یکی از مهمترین پیامدها و حاصل کار حضور قوی و فعال حسابرسان در بنگاه های اقتصادی "کاهش فساد و افزایش شفافیت مالی" می باشد. اعطای اختیار و مجوز حسابداری رسمی به افرادی که در جریان عادی و حرفه ای از جمله آزمونهای مهارت تعیین صلاحیت نشده اند ضمن افزایش ریسک حصول به نتایج فوق، اعتبار عمومی کل اعضای جامعه را به خطر می اندازد.

۵. با توجه به مقررات جامعه حسابداران رسمی، کارکنان شاغل در دستگاه های اجرایی امکان انجام حسابرسی مستقل در طول دوران خدمت را ندارند که این امر از عوامل مؤثر در عدم موفقیت داوطلبان در آزمونهاست. لذا مصوبه مزبور برخلاف توجیه ذکر شده در مقدمه آن امکانی برای استفاده از تجارب مدیران شاغل در دستگاه های اجرایی را ایجاد نمی کند و آنان صرفاً پس از خاتمه خدمت مجاز به استفاده از عنوان حسابداری رسمی جهت اشتغال به کار حرفه ای می باشند. همچنین، این مصوبه در تعارض با روند خصوصی سازی، تمایل به اشتغال در بخش دولتی و برخورداری از امتیاز ایجاد را افزایش خواهد داد.

صور تجلسه شورای عالی

شماره جلسه: ۴/۹

تاریخ: ۱۳۸۹/۹/۱۶

ساعت شروع: ۷:۰۰ الی ۹:۰۰

شماره صفحه: ۴ از ۴

حاضرین: کلیه اعضاء و با حضور آقایان محمدرضا مقدسی (ناظر شورای بورس و اوراق بهادار)، دکتر سیدرحمتا... اکرمی (ناظر وزارت امور اقتصادی و دارایی)، لطفعلیان (رئیس هیات عالی نظارت)، ملک آرای (دبیرکل)، محمد حجی (عضو هیئت مدیره)، ارباب سلیمانی (عضو هیئت مدیره).
غایب: آقای بزرگ اصل

۶. جامعه حسابداران رسمی ایران در راستای ارتقای سطح کیفی و مقبولیت جهانی با تلاش بسیار به عضویت پیوسته آیفک (فدراسیون بین المللی حسابداران) درآمده است. ادامه عضویت جامعه حسابداران در آیفک، مستلزم برقرار بودن مکانیزم اجرای آزمون ورودی برای حسابداران رسمی عضو آن می باشد. مصوبه اخیر هیأت محترم وزیران ریسک اخراج جامعه از عضویت در آیفک به دلیل حذف شرط آزمون را به دنبال خواهد داشت.

۷. در حال حاضر سازمان بورس و اوراق بهادار و سازمان امور مالیاتی دو استفاده کننده اصلی از خدمات تخصصی حسابرسان در جهت ارائه گزارشات حسابرسی و خدمات اعتبار بخشی و تعیین درآمد مشمول مالیات هستند که بیم آن می رود که با افت کیفیت تخصصی حسابداران رسمی در آستانه اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی که اجرای کامل آن همواره مورد تأکید مقام معظم رهبری می باشد، باوجود صلاحیتهای برجسته و انحصاری اشخاص مورد نظر مصوبه در دستگاههای اجرایی، به دلیل نقص صلاحیت های حرفه ای آنان در حوزه خدمات حسابرسی صورتهای مالی و اعتبار بخشی، خسارات جبران ناپذیری به اعتماد عمومی، مراجع مالیاتی و اعضای که با طی مراحل کامل احراز صلاحیت به عنوان حسابدار رسمی نائل آمده اند، وارد کند.

با توجه به مراتب فوق، شورایعالی جامعه حسابداران رسمی از وزیر محترم اقتصاد و دارایی که عهده دار مسئولیت ایجاد انضباط مالی در کشور و افزایش کیفیت و شفافیت اطلاعات مالی می باشند، درخواست صدور دستور پیگیری لغو مصوبه اخیر را داشته و بمنظور اجتناب از آثار منفی این مصوبه در امر خطیر حسابرسی در کشور، تقاضای بررسی جامعتر مجموعه مقررات حاکم بر جامعه و بطور مشخص "آیین نامه تعیین صلاحیت حسابداران رسمی و چگونگی انتخاب آنان را با مشارکت جامعه حسابداران رسمی دارد.

هوشنگ خستویی
بهرام کلانترپور

مصطفی جهانبانی
علی اکبر عرب مازار

سعید جمشیدی فرد
منصور شمس احمدی

موسی بزرگ اصل
مهدی شلیله

عباس هشی

ابوالفضل نیکوکار

هوشنگ نادریان